

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Siklóssy László*

Cím: *Vidám korcsolyázás a pest-budai Duna jegén*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bsn.
(Hely)

1942 jan. 31
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

796.9

Hely

Idő

"1863/1942"

Személy

Vidám korcsolyázás a pest-budai Duna jegén

Irta Siklóssy László

Manapság, amikor a város tele van kisebb-nagyobb korcsolyapályákkal, a fiatalság már rég nem a Duna jegén üzi ezt a szép sportot. Gondosan klépített rakpartjaink között ezt nem is engedni meg sehol sem a rendőrség.

A régi világban mindez másként volt. Egy folyamparti városnak a folyó volt a természetes jégpályája. Buda és Pest testvérvárosok éppen sággal örömet fogadták a folyó befagyását, mert ez — a Széchenyi-Lánchid előtti időben — megkönnyítette a két város közötti közlekedést.

A korcsolyázást mégsem a kényelmes városi polgárok találták ki, hanem az edzett, mozgékony falusiak. Gróf Gvadányi József tábornok, a Peleskei Nótáriusnak ma is népszerű szerzője, így írja körül a korcsolya fogalmát: „Korcsolyázás oly jégen való veszedelmes paraszti mulatság, hogy lábok alá marha-oldalbordát tesznek; egy vastag szeges bottal pedig igen sebesen hajtják csuszásukat a jégen“ Maga Gvadányi is lelkes híve volt a korcsolyázásnak, amiről ezek a sorai tanuskodnak:

*Télben gyermekekkel jégen korcsolyáztam,
Nyárban az erdőben velük madárásztam.
Féltett anyám, hogy vagy leesek a fárul*

Vagy egyszer jég alá csuszok korcsolyáruul.

Ilyen balesetek bizony gyakran előfordultak, úgyhogy II. József az egész országban megtiltotta a fiatalság korcsolyázását. Ennek az egészséges sportnak kifejlődését azonban még császári rendelettel sem lehetett meggátolni. A múlt század elejéről már az ország minden részéből hír van arról, hogy gyermekek-felelőttek egyaránt korcsolyával talpukon szaladgálnak a jégen. Gróf Széchenyi István 1824-ben kötött először korcsolyát a talpára.

A pesti városligeti tavacsán már az 1830-as években megjelentek azok a vállalkozó szellemű sportolók, akik közuti közlekedés hiányában nem resteltek ily messzire kifáradni. A jég sport híveinek nagy találkozó helye nem is itt volt, hanem a Dunán, ahová Budáról-Pestről özönlött a fiatalság. De nagy volt a jég becslélete az egész polgárság előtt, mert télen — hajóhid nem létében — a jég volt az egyetlen társadalmi és gazdasági összekötő.

A Duna jegének népszerűsége megmaradt a Lánchid megépülte után is, sőt fokozódott. Maga a hatóság is gondoskodott dunai jégpályáról, 1863-ban például „néhány helyet a Dunán a korcsolyázók számára tisztán tartott“. Szükség is volt erre, mert az 1864. évben beköszöntött rendkívül hideg tél alaposan megszorította a dunai korcsolyázók számát.

Hogy miként robbant ki a korcsolyasport iránt való érdeklődés 1864

január 24-én, arról Vadnay Károlytól maradt ránk egy pompás riport. Eszerint egy percesfiú, aki a nagy hidegben nem tudta a pesti utcákon eladni pereceit, elhatározta, hogy januárban áprilist járát a pestiekkel. Neki indult a városnak és utonutfélen vidáman kiabálta:

*Most, vasárnap délutánján
Zenés bál a Duna hátán!*

Pest város polgársága — élükön a tíz év körüli fiatalsággal — felfigyelt erre az újszerű hírverésre, úgyhogy azon a vasárnapon a főváros lakosságának egyharmada a jégen tolongott. Valamennyi gyerek, aki csak szerét tehetette, ott nevetett, kiabált, zsvajgott a királyi folyam hátán. A Lánchid-től le a Sőház-térig (a mai Várház-térig) a Duna széles, sima jégpáncélja tele volt a legtarkább csoportokkal, nevetéssel, vidámsággal.

Süteményeket, gesztenyét, cukrokat árultak mindenfelé. Egy pár leleményes fickó cigarettát kínált hangos szóval: „Ki vesz korcsolyaszivárokat?“ A fiatal arslánok azonnal rájöttek, hogy nem tudnak korcsolyázni, ha nincs korcsolyaszivar a szájukban. Siettek hát beszerezni az újmódi dohényműt, amely külsejében cigarettára, árában szivarra vallott.

— Tovább a Sőház felé — írja Vadnay Károly — nagy tömeg gyűlt körbe. Ott zenés körszánkázást rendezett egy élelmes ember. A sipládák — réztányér és dobzó kísérettel — rákezdtek. Sokan táncra perdtültek. Sohasem láttam több kacajt

és mosolygó arcot, mint itt, a jég hátán. S mi okozta mindezt? A hely rendkívülisége. A széles Duna, gondoltak az emberek, nem minden éven bírja meg, hogy ily gondtalanul ficánkolhassunk rajta. Néha aztán roppant is egyet-egyét, mintha megelegette volna már a mulatságot. Ilyenkor a nép riadva futott el a meghasadt jégről, de csakhamar visszatért megint s tovább csuszkált, el-elbukott, tolongott és nevetett. **Az egész Al-Dunasor ugy megelevenült, mint ünnepeken az olaszországi korszók. Kocsi, uri hölgyek mindenfelé...**

Mindenki terveket szőtt — másnapra. Másnap azonban a jég olvadozni kezdett s így a szép ábrándozások jótékony célú jégbazárról, fáklyás-jelmezes korcsolyaünnepélyről, mind dugába dőltek. Meg lehet azonban állapítani, hogy ez az egy napos „bombasiker“ volt a magja annak a mozgalomnak, amely öt esztendő múltával, 1869-ben a Budapesti Korcsolyázó Egylet megalapításához vezetett.

A korcsolyasport súlypontja ezzel a városligeti tóra tevődött át, a Duna önkéntes vad korcsolyázói azonban még sokáig rémitették a partonjárálókat, mignem a rakpart- és hid-építkezésekkel egyidejűleg rendőrségünk eltanácsolta őket szelidebb és veszélytelenebb vidékekre.